

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 6Er/68/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614201231
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Frigová
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2022:8614201231.3

Uznesenie

Okresný súd Svidník v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO :35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advocate s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141 proti povinnému N. Z., nar. X.X.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX I., vedenej u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., Exekútorový úrad Bratislava pod sp. zn. EX 2874/2014, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie istiny vo výške 1 180,01 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Exekúciu vyhlasuje za neprípustnú a exekúciu zastavuje.
- II. Súdnemu exekútorovi priznáva nárok na náhradu trov exekúcie voči oprávnenému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto uznesenia.
- III. Povinnému nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na základe návrhu oprávneného poveril súd exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., Exekútorový úrad Bratislava vykonaním exekúcie poverením č. 5712 101918 vydaným Okresným súdom Svidník dňa 30.1.2020 a opraveným poverením č. 5712 101974 zo dňa 12.3.2020. Exekučným titulom pre vykonanie exekúcie bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava zo dňa 14.6.2012, č.k. SR 02146/12, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.7.2012 a vykonateľnosť 26.7.2012.

2. Povinný podaním zo dňa 15.5.2020 označeným ako návrh na zastavenie exekúcie a odklad exekúcie žiadal, aby súd exekúciu zastavil. Svoj návrh odôvodnil tým, že exekúciu považuje za neprípustnú z dôvodu, že exekúcia sa začala na základe rozhodcovského rozsudku na základe neprijateľnej a neplatnej dohody účastníkov konania. Dňa 4.5.2020 mu bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie, sp. zn. EX 2874/14 zo dňa 25.3.2020, na základe ktorého ho súdny exekútor upovedomil, že sa začalo exekučné konanie a celková výška pohľadávky oprávneného a jej príslušenstva vrátane predbežných trov exekúcie ku dňu vydania predmetného upovedomenia o začatí exekúcie predstavuje pre povinného sumu 12 471,03 eura, t.j. pohľadávka vo výške 1 180,01 eura s príslušenstvom, a to ročný úrok 6 % zo sumy 1 180,01 eura od 15.2.2012 do zaplataenia, denný zmenkový úrok 0,25 % zo sumy 1 180,01 eura od 15.2.2012 do zaplataenia, trovy konania vo výške 319,25 eura, prevzatie
6Er/68/2014

-2-

a príprava právneho zastúpenia vo výške 51,98 eura, predexekučná upomienka vo výške 51,98 eura, trovy za spísanie zápisnice vo výške 52,20 eura a súdny poplatok za vydanie poverenia vo výške 16,50 eura.

3. Povinný poukázal na to, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd, a teda nemohol ani vydať rozhodcovský rozsudok. Ak bude exekúcia podľa neplatného exekučného titulu, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená. Povinný ďalej uviedol, že v marci 2010 uzavrel s oprávneným zmluvu o úvere č. 804000312. Súčasťou Všeobecných podmienok úveru je v bode 14. upravená rozhodcovská doložka. Dňa 26.1.2011 uzavrel povinný s oprávneným zmluvu o úvere č. 804000727 a zároveň s touto zmluvou toho istého dňa uzavrel s oprávneným aj rozhodcovskú zmluvu č. 804000727. Povinný má za to, predmetné zmluvné vzťahy vykazujú znaky spotrebiteľských zmluvných vzťahov podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Povinný tiež poukázal na judikatúru súdov, podľa ktorej v prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Bezpečným preukázaním nespotebiteľského charakteru nemôže byť len označenie dlžníka jeho identifikačným číslom, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s podnikateľskou činnosťou dlžníka vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. S poukazom na § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na žalobcovi. Tiež podľa rozhodnutia Ústavného súdu ČR I. ÚS 1930/2011 zo dňa 10.1.2012, porušením práva na spravodlivý proces je aj to, ak sa spotrebiteľovi nepriznávajú práva len kvôli držbe živnostenského listu. Na spoločnom rokovaní občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.9.2010 bolo schválené, že: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31.12.2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná, a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu.“

4. Povinný ďalej uviedol, že rozhodcovská doložka ako súčasť Všeobecných obchodných podmienok o úvere č. 804000312 mu bola predložená vo formulárovej podobe, bez možnosti zmeny jej obsahu, či výberu konkrétneho rozhodcovského súdu, bez možnosti rozhodcovskú doložku neuzavrieť. Zmluvné dojednanie, ktoré nie je spotrebiteľom individuálne dojednané je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V zmysle § 4 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní sa vyžaduje písomná forma rozhodcovskej zmluvy, inak je neplatná. Rozhodcovská zmluva v obchodných podmienkach pre úver, že spory medzi účastníkmi budú rozhodované pred stálym rozhodcovským súdom,

6Er/68/2014

-3-

predpokladá uzavretie písomnej dohody a nepostačuje len odkaz na všeobecné podmienky poskytnutia úveru.

5. Povinný sa tiež vyjadril k rozhodcovskej zmluve č. 804000727 zo dňa 26.1.2011, ktorá podľa jeho názoru takisto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto je neplatná. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka nie je o možnosti výberu medzi všeobecným a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Rozhodcovská zmluva nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná, pričom spotrebiteľ nemohol nijakým spôsobom ovplyvniť obsah vo formulári koncipovanej rozhodcovskej zmluvy, a to najmä pokiaľ ide o výber rozhodcovského súdu.

6. Denný zmenkový úrok 0,25 % je v rozpore s dobrými mravmi. Zároveň uvádza, že v zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľa v súvislosti s poskytovaním úveru nemôže splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom. Na základe uvedeného podal návrh na zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. g Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.3.2017, podľa ktorého exekúciu súd zastaví, ak exekúciu

súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. Zároveň podal návrh na odklad exekúcie v zmysle § 56 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.3.2017 z dôvodu, že možno očakávať, že exekúcia bude zastavená.

7. Výzva na vyjadrenie k návrhu povinného bola oprávnenému doručená dňa 11.7.2022. Oprávnený sa k predmetnému návrhu povinného na zastavenie a odklad exekúcie v lehote 10 dní určenej súdom nevyjadril.

8. Podľa § 243h ods. 1 Exekučného poriadku ak tento zákon v § 243i až 243k <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/233/20170401>> neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Pravidlá pre pridelovanie vecí exekútorom podľa § 55 ods. 4 a 5 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/233/20170401>> sa použijú len s ohľadom na veci pridelené podľa predpisov účinných po 1. apríli 2017.

9. Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spíňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

10. Počas celého exekučného konania je exekučný súd povinný skúmať formálne a materiálne predpoklady, za ktorých možno exekúciu vykonávať. Ak exekučný súd zistí prekážku brániacu vykonaniu exekúcie, je povinný z úradnej moci a v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania rozhodnúť o zastavení exekúcie, resp. o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej následnom zastavení. Jedným z nevyhnutných predpokladov na zákonné vedenie exekúcie je i spôsobilý exekučný titul. Pokiaľ súd zistí nedostatok exekučného titulu majúci za následok jeho absolútnu neplatnosť, je povinný sám z úradnej moci nezákonne vedenú exekúciu zastaviť. Pritom zastaveniu exekúcie, resp. vyhláseniu exekúcie za neprípustnú a jej následnému zastaveniu po zistení takejto prekážky nebráni ani už vydané 6Er/68/2014

-4-

poverenie na vykonanie exekúcie. Vydané poverenie nepredstavuje procesnú prekážku brániacu zastaveniu exekúcie.

11. Podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

12. Podľa § 45 ods. 1, písm. a, b, c, zákona číslo 244/2002 Z. z., o rozhodcovskom konaní, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a), b) alebo b), c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

13. Podľa § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

14. V zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

15. Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

16. Exekučný súd využil oprávnenie, ktoré mu dáva § 58 ods. 1 Exekučného poriadku a v posudzovanej exekučnej veci preskúmal, či nie je daný niektorý z dôvodov na zastavenie exekúcie. Vychádzal pritom aj z právneho názoru obsiahnutého v uznesení Ústavného súdu SR zo dňa 9.12.2010, sp. zn. II ÚS

545/2010 - 15, podľa ktorého exekučný súd je oprávnený povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť, pričom exekučný súd tak môže urobiť na návrh účastníka konania, ako aj bez návrhu.

17. Súd po oboznámení sa s obsahom spisu tunajšieho súdu, dokladov založených v spise, no najmä obsahom rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou a.s., so sídlom v Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761 zo dňa 14.6.2012, č.k. SR 02146/12 a obsahom zmluvy o úvere č. 804000727 zo dňa 26.1.2011 so všetkými jej neoddeliteľnými prílohami zistil, že medzi pôvodne oprávneným a povinným bola uzatvorená vyššie uvedená úverová zmluva, ktorou sa povinný zaviazal splácať úver v pravidelných mesačných splátkach.

18. Podľa § 4 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

6Er/68/2014

-5-

19. Podľa § 4 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

20. Podľa § 4 ods. 3 zákona o rozhodcovskom konaní, nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

21. Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

22. Podľa ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

23. Podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, sú neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách neplatné.

24. Podľa ust. § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

25. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení platnom a účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákona č. 129/2010 Z. z.“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

26. Podľa § 2 písm. a, b) zákona č. 129/2010 Z. z., na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

27. Podľa článku 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (resp. článok 153 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva), únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

28. Podľa článku 6 ods.1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len ako „smernica“), členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

29. Podľa článku 2 písm. a) smernice, na účely tejto smernice „nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

30. Podľa článku 3 ods. 1 smernice, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa.

31. Podľa článku 3 ods. 3 smernice, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré môžu byť považované za nekalé.

32. Podľa prílohy smernice 93/13/EHS ods. 1, písm. q) neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.

33. Na spoločnom rokovaní občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.9.2010 bolo schválené, že: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31.12.2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná, a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008.“ Vysoká miera zneužitia a zjavné uprednostňovanie efektivity pred objektívnym rozhodovacím procesom plne opodstatňujú zvýšenú pozornosť rozhodcovským rozsudkom ako exekučným titulom. Podľa názoru právnej vedy (Kristiána Csacha) „z pohľadu spotrebiteľa je rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojim

konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľskoprávnej ochrany pred štandardnými zmluvami.“

34. Súd s poukazom na uvedené právne predpisy predmetný právny vzťah posúdil ako spotrebiteľský aj s ohľadom na predmet činnosti dodávateľa na výpise z Obchodného registra Slovenskej republiky, ako aj vzhľadom k tomu, že súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že oprávnený v obdobných prípadoch vystupuje opätovne. Z okolností utvárania zmluvy a najmä s ohľadom na povahu strán zmluvy je

zrejme, že oprávnený pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a zmluvu uzatvoril s povinným ako fyzickou osobou - nepodnikateľom. Povinný v predmetnej zmluve vyhlásil, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon podnikania, čo však bez ďalšieho nevyklučuje vec z režimu spotrebiteľských úverov. Z ustanovenia § 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. síce vyplýva, že spotrebiteľom nie je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na výkon povolania, uvedené sa však vzťahuje len na povolanie vykonávané v režime obdobnom obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. V prípade, ak zmluva o úvere obsahuje len všeobecný údaj o uzavretí tejto zmluvy na účel povolania, ktorý však neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti uzavretie zmluvy má, nemožno takúto zmluvu vyňať z aplikácie zákona č. 129/2010 Z. z. V prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu nesie dôkazné bremeno veriteľ (oprávnený) a existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie. Na druhej strane je nepochybné, že oprávnený uzatváral zmluvu o úvere v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čo je zjavné výpisu z Obchodného registra SR, kde týmto predmetom podnikania (okrem iného) je „poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov“, a preto sa oprávnený považuje za dodávateľa. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačnom formulári) a na vzťah medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinným) je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva a ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré majú kogentnú povahu a sú súčasťou obsahu záväzku bez ohľadu na formálnu dohodu strán.

35. Súd v tomto konaní následne pristúpil k posúdeniu základného predpokladu vedenia exekúcie, k skúmaniu predloženého rozhodcovského rozsudku, ktorý bol navrhnutý ako spôsobilý exekučný titul. Exekučný súd v danom prípade neskúma vecnú správnosť vydaného rozhodcovského rozsudku, ale jeho súlad so zákonom a teda znenie rozhodcovskej doložky. Predložená rozhodcovská zmluva stanovuje, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmeny zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmeny, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. , ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jediným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu; b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu. Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán

6Er/68/2014

-8-

podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj sporu, ktorý vznikne z dohody o vyplnení zmeny zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmeny, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu.

36. Z uvedeného ďalej vyplýva, že rozhodcovská doložka prislúchajúca k uzatvorenej úverovej zmluve je upravená v samostatnej rozhodcovskej zmluve, ktoré oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch zabezpečenia pohľadávky zo zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Súdu z dojednanej rozhodcovskej doložky vyplýva, že spotrebiteľ je nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu na rozhodcovskom súde, ktorého právomoc je založená vyššie uvedenou rozhodcovskou doložkou. Táto rozhodcovská doložka bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre exekútora. Rozhodcovská doložka v tejto veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, síce povinnému formálne umožnila vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by sa podľa dojednanej doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ (povinný) by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ nevyjednal a nemal na výber vzhľadom

na jej splnutie s ostatnými ustanoveniami zmluvy. Povinný mohol zmluvu ako celok len odmietnuť alebo uznať záväzok, a teda podrobiť sa aj rozhodcovskému konaniu.

37. Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom individuálne vyjednaná a núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, a preto je zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

38. Aj Krajský súd v Prešove v odôvodnení svojho uznesenia sp.zn. 21CoE 127/2013 zo dňa 30.8.2013 uviedol, že rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred

6Er/68/2014

-9-

dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľa.

39. Svoj názor súd opiera o to, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v predmetnom prípade povinný nemal možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej dohody ovplyvniť. Povaha dohody je teda adhézna, teda spotrebiteľ ju mohol prijať buď ako celok resp. odmietnuť. Obsah rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený. Len veľmi ťažko možno predpokladať, že si spotrebiteľ bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej doložky nesie. Výkladovým pravidlom pre posudzovanie povahy neprimeranej zmluvnej podmienky, ale na základe zásady nepriameho účinku aj aplikovateľným právom sú ustanovenia smernice (93/13/EHS), a to najmä citované ustanovenia, ktoré sú dostatočne presné a zrozumiteľné. Použitie ustanovení smernice sa opiera o nepriamy účinok práva Európskej únie na právne poriadky členských štátov, ktorý spočíva v povinnosti konformného výkladu. Nejde teda o priame dosiahnutie výsledku riadnym implementovaním smernice, ale o nepriame dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou - výkladom prostredníctvom rozhodnutia vnútroštátneho súdu a nie vnútroštátneho právneho aktu implementujúceho smernicu. Keďže zmyslom, cieľom a účelom právnych noriem týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa je poskytnúť spotrebiteľom minimálne takú úroveň ochrany, aká je stanovená smernicou 93/13/EHS, tak aj vnútroštátny súd je povinný vykladať predmetné ustanovenia smernice a vnútroštátneho práva tak, aby bol dosiahnutý výsledok stanovený predmetnou smernicou. Svoj názor o neprimeranej povahe predmetnej rozhodcovskej doložky súd opiera aj o stanovisko Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 zo dňa 4.6.2009 Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Győrfi bod 40, v ktorom Súdny dvor konštatuje, že vopred stanovená podmienka v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle smernice (93/13/EHS), ktorá nebola individuálne dohodnutá a ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska smernice 93/13/EHS kvalifikovaná ako nekalá. Teda podľa stanoviska Súdneho dvora spĺňa v zmysle smernice všetky podmienky „nekalosti“ už len dojednanie, že príslušným na riešenie sporov zo spotrebiteľskej zmluvy je všeobecný súd, v obvode ktorého má dodávateľ sídlo, a teda nie všeobecný zákonný súd spotrebiteľa. V rozhodovanej veci na základe dodávateľom vopred stanoveného obsahu rozhodcovskej doložky nielenže nerozhodoval všeobecný súd, ale rozhodoval rozhodca zvolený oprávneným. Oprávnený zmluvy o úvere uzatvára rovnako v rámci svojej podnikateľskej činnosti, pričom za prejednanie veci v

rozhodcovskom konaní zaplatil rozhodcovskému súdu poplatok. Záujmom zriaďovateľa rozhodcovského súdu zrejme bude, aby bol tento ustanovený na rozhodovanie v čo najväčšom množstve prípadov, za prejednanie ktorých bude prislúchať odmena. Uvedená okolnosť môže mať vplyv na jeho rozhodovanie. Fakticky nerovný stav medzi dodávateľom a spotrebiteľom, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ o svojich právach nevie alebo má ťažkosti s ich uplatnením, bol v tomto prípade ešte viac prehĺbený. Dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasledujúce

6Er/68/2014

-10-

Občianskeho zákonníka a tiež smernice 93/13/EHS. Na základe uvedeného súd dospel k názoru, že dojednanie rozhodcovskej doložky je neprimeranou podmienkou, spotrebiteľ ňou nie je viazaný a táto je v rozpore s príslušnými ustanoveniami najmä § 52 a nasledujúcimi Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami smernice 93/13/EHS.

40. Podľa § 45 ods. 1, ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie zastaví: a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa ods. 1 písm. b) alebo c).

41. Rozhodcovský rozsudok síce nadobúda účinky rozsudku súdu, ale zákonodarca upravil postup ako zabrániť, aby sa plnenie priznané arbitrom nevymáhalo, ak okrem iného odporuje dobrým mravom.

42. Priznaný denný úrok zo zmenky 0,25 % denne z dlžnej sumy, čo predstavuje ročne 91,25 %, je nepochybne v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje neplatnosť rozhodcovského rozsudku (§ 39 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

43. Vzhľadom k tomu, súd rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou a.s., zo dňa 14.6.2012 vyhodnotil z vyššie uvedených dôvodov ako nespôsobilý exekučný titul spôsobujúci neprípustnosť ďalšieho pokračovania v exekúcii na jeho podklade, danú exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zároveň v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu vo výroku I. tohto uznesenia zastavil.

44. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku ak to povaha veci nevylučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

45. O trovách exekúcie súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Tým, že exekučný titul súd vyhodnotil ako nespôsobilý, spôsobujúci neprípustnosť ďalšieho pokračovania v exekúcii na jeho podklade a predmetnú exekúciu vyhlásil za neprípustnú, zastavenie exekúcie zavinil samotný oprávnený, súdnemu exekútorovi exekučný súd priznal nárok na náhradu trov exekúcie vo výroku II. tohto uznesenia. O výške náhrady trov exekúcie súd rozhodne po právoplatnosti tohto uznesenia s poukazom na § 262 ods. 2 CSP.

46. Po preskúmaní exekučného spisu súd zistil, že povinný si trovy exekučného konania neuplatnil, v konaní nebol povinný zastúpený právnym zástupcom a žiadne iné trovy konania povinnému zo spisu nevyplývajú, preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku III. tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.